

11. 6. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak to bude s pojmem množství větší než malé

V souladu se svojí předešlou rozhodovací praxí (viz. nález sp. zn. Pl. ÚS 13/12) dospěl Ústavní soud k závěru, že vláda nemůže svým nařízením stanovit, jaké je množství větší než malé. Na shora uvedeném se shodlo Plénum Ústavního soudu (soudce zpravodaj byl prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.) ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 98/20.

Kompetenci stanovit tuto demarkační hranici mezi trestným činem a přestupkem má podle názoru Ústavního soudu pouze zákonodárce, tedy Parlament České republiky. § 289 odst. 3 trestního zákoníku ve slovech „a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu § 285“, je s odkazem na nález pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 13/12 v rozporu s ústavním pořádkem.

V obdobné věci již Ústavní soud rozhodoval (viz již citovaný nález ÚS 13/12), ale v ustanovení § 289 odst. 3 trestního zákoníku v době projednávání nálezu nebylo předmětem přezkumu a je stále součástí trestního zákoníku.

Ústavní soud tak přisvědčil navrhovateli v tom, že i toto ustanovení, resp. jeho napadená část, stojí na stejných základech, jako část § 289 odst. 2 trestního zákoníku, která byla nálezem sp. zn. pl. ÚS 13/12 zrušena pro neústavnost. Podstata neústavnosti byla spočívána v porušování principu legality vyplývajícího ze zásady nullum crimen sine lege. Tedy pouze na podkladě zákona může být určité jednání shledáno jako trestné. Uvedená pravomoc však s ohledem na princip dělby moci, nespadá do kompetence vlády, jakožto moci výkonné, ale Parlamentu, jakožto představitele moci zákonodárné.

Je tedy odklizená i druhá interpretační rovina předmětného ustanovení trestního zákoníku. První byla odklizená v rámci již citovaného nálezu ustanovení, který zrušil ustanovení odstavce druhého § 289 trestního zákoníku s odkazem, že **nelze připustit, aby se sféra ochrany základních práv a svobod dostala pod pravomoc moci výkonné**, která k tomu není oprávněna. Vymezení, které jednání je trestným činem, je podle čl. 39 Listiny svěřeno jen zákonu, k jehož vydání je podle čl. 15, čl. 41 odst. 1, čl. 45 až 48 Ústavy kompetentní pouze Parlament. S odkazem na již uvedenou argumentaci Ústavní soud shledal, že s ohledem na to, že ústavodárce svěřil kompetenci k vymezení skutkové podstaty trestného činu výhradně zákonu, vyloučil tím v jiných případech možnou a žádoucí sekundární úpravu věcí nepředvídatelných v momentu přijetí zákona, podléhající častým změnám, podrobnostem zejména technicistního charakteru, kdy zákonný základ může obsahovat jen to nejpodstatnější.

Plénum Ústavního soudu tak rozhodlo o tom, že je zapotřebí zrušit i další část trestního zákoníku, které zmocňovalo vládu k přijetí nařízení a stanovení, jaké konkrétní množství se považuje za větší než malé v případě omamných a psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. Současně Ústavní soud rozhodl, že pozbývá platnosti i § 2 a příloha č. 2 nařízení vlády č. [455/2009 Sb.](#), kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny a houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku.

S ohledem na intertemporální pravidla Ústavní soud však neshledal relevantní důvod pro odklad

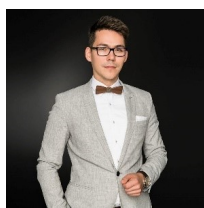
derogace napadeného ustanovení a rozhodl o zrušení dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů. Pro praxi shora uvedené bude znamenat, že po tomto datu bude totiž možné aplikovat výklad zákonného pojmu „množství větší než malé“, k němuž v minulosti již dospěla judikatura obecných soudů. **Závěry vedoucí k derogaci se však uplatní teprve ode dne, v němž bude nález vyhlášen ve Sbírce zákonů.**

Nosné důvody tohoto nálezu lze uplatnit proto pouze **pro futuro** (do budoucna), nikoli pro rozhodování soudu o skutcích, k nimž došlo za trvání napadené právní úpravy.

Závěr

Do budoucna by již neměly vznikat pochybnosti o tom, kdo má předmětný předpis vydat a v jakém právním předpisu, má být množství rostlin a hub obsahujících omamnou nebo psychotropní látku uvedeno. Pokud se v nejbližší době neprosadí zákonodárce o zakotvení příslušné úpravy ústavně konformním způsobem, bude úlohou soudů, aby ustanovili předvídatelnou rozhodovací praxi v dotčených trestních kauzách. To ostatně s ohledem na celkem rozsáhlou judikaturu, by neměl být značný problém.

Uvidíme, jak dlouhou dobu bude systém pokračovat v kolejích již zaběhlé judikatury. Snad dojde ze strany Parlamentu ČR k vydání předpisu stanovující množství menší než malé takovým způsobem, aby jej nemusel Ústavní soud opět rušit. Do té doby bude dané břímě zcela v rukách soudů.

Mgr. Radek Valach,
advokát

[Mgr. Radek Valach, advokát](#)

U Staré Pošty 744
738 01 Frýdek-Místek

Tel.: +420 773 222 932
e-mail: ak.valach@gmail.com

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)